

'Què (ens) passa?'

Quan un pensador es demana "què (ens) passa?", vol dir que se situa en un terreny que és insòlit i peculiar en el segle XXI. Vol dir que no es dedica a l'esport si fa o no fa acadèmic del que ell en diu l'hermenèutica: el comentari de text més o menys subtil, més o menys repetició estàtica del que ja s'ha dit. O la nota a peu de plana a la tradició –la mera filologia, que no és l'amor a la paraula sinó la posició subalterna del que només pot resumir, comentar o subratllar el que s'ha escrit en la pròpia tradició occidental, amb qui els subjectes moderns mantenen unes relacions complicades i vergonyants. O encara més pebrat: l'hermenèutica és polir, endreçar i editar allò que els mestres del segle XX han escrit sense gosar ni contradir-los. I sense pensar pel nostre compte.

Quan un pensador es demana què ens passa i s'arrisca a dir, per exemple, que hi ha l'erosió del subjecte –ras i curt, la desaparició del subjecte històric tal com s'havia entès des de la Il·lustració ençà: com una combinació de voluntat i de responsabilitat–, vol dir que ja se situa no en el passat sinó en el pre-

sent rotund. I si a més a més s'arrisca a escriure amb llenguatge clar i sintàcticament ben ordenat que això que anomenen la societat de la informació no és un paradigma nou que ha de transformar el nostre model civilitzatori sinó un paradigma. Llavors ja hem de córrer a llegir el llibre nou de Ferran Sàez, que es titula així precisament: *Què (ens) passa? Subjecte, identitat, cultura en l'era de la simulació*.

Observin la meua dificultat de resumir el llibre i, per tant, de fer-me entenedor, perquè preguntar-se què ens passa i sortir dels passos transitats reclama un nou llenguatge –paraules noves– i una nova actitud, que es manifesta en un estil personal però comunicable. Perquè el pensador que gosa preguntar-se què ens passa té algunes clarícies per comunicar-nos però no té la llista prescriptiva de receptes *ad hoc*. Només hi ha una recepta: atrevir-se a pensar. I el moviment es demostra caminant.

L'erosió del subjecte, l'hermenèutica, el paradigma, la falsedat de les expectatives de la societat de la informació, la identitat com una cosa prèvia als debats nacionalistes farcits de parany... Quan un pensador s'atreveix en el seu quart llibre a dir que el segle XX

ha estat impregnat de la cultura de la sospita i que Nietzsche, que tenia una formació filològica, n'és el principal responsable, que tota la resta és hermenèutica, és a dir, absència de pensament lliure i arriscat, llavors, és clar, ens les havem amb un pensador que s'arrisca i, per tant, ens fa pensar a nosaltres.

Quan afirma que, en realitat vivim una cultura de la simulació, ens està aclarint certes coses i ens ajuda a entendre'ns. Per exemple: entenem com es poden simular les causes d'una invasió armada a l'Iraq amb tanta traïdoria i impunitat. O arribem a entendre certes passions pels automòbils Mercedes.

Quan escriu que tot ciutadà només pot crear-se una certa identitat de ciutadà a través de l'Estat-nació, cosa que comporta la contradicció que aquells que no tenen aquest concepte polític són ciutadans suspects. L'exemple dels ciutadans Kurds situa la reflexió en un pla general –no exclusivament català.

Donar noms a fets nous, esbrinar amb estil els fets de la pròpia època i conceptualitzar-los és feina de filòsofs. I el darrer llibre de Ferran Sàez n'és un excel·lent exemple que retorna el goig de llegir assaig.